

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 06 listopada 2024 r.
znak sprawy: DŻW.zch.058.3.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: Interpelacji nr 5356 w sprawie zniesienia obszaru objętego ograniczeniami III czerwonej strefy ASF

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 5356 Pana Dariusza Stefaniuka oraz Pana Dariusza Mateckiego Posłów na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z 18 października 2024 r. w sprawie zniesienia obszaru objętego ograniczeniami III czerwonej strefy ASF uprzejmie informuję, co następuje.

Ad 1 i 2 Z jakiego powodu na terenie powiatów: bialskiego, parczewskiego, radzyńskiego oraz lubartowskiego nie zostały zniesione ograniczenia strefy III mimo wystąpienia ostatniego ogniska u trzody chlewnej na tym obszarze w dniu 18.08.2023 r.? W jakim terminie w/w ograniczenia zostaną zniesione w celu niepogarszania kondycji gospodarstw rolnych, mocno już obniżonej w wyniku tegorocznej suszy na tym terenie?

Obszary objęte ograniczeniami z powodu afrykańskiego pomoru świń (ASF) określane są przez Komisję Europejską (KE) w załączniku I rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594(1) z uwzględnieniem: ogólnej sytuacji epidemiologicznej w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej (UE), na terenie poszczególnych jednostek administracyjnych tego państwa oraz poziomu ryzyka rozprzestrzeniania się ASF, aspektów geograficznych związanych z lokalizacją ogniska choroby oraz innych zasad określonych w wytycznych KE(2) uzgodnionych z

państwami członkowskimi UE w ramach Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz.

Zgodnie z ww. zasadami ograniczenie zasięgu obszarów objętych ograniczeniami wymienionych w ww. załączniku **nie powinno** odbywać się podczas:

- sezonowych okresów większego rozprzestrzeniania się choroby opisanych przez Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA), tj. czerwiec-sierpień i grudzień-luty danego roku kalendarzowego;
- innych okresów większego rozprzestrzeniania się choroby w pobliżu odpowiednich obszarów objętych ograniczeniami;
- gdy na terenie kraju ogólna sytuacja epidemiologiczna w zakresie ASF jest niekorzystna.

Główny Lekarz Weterynarii, czyli organ odpowiedzialny za uzgodnienia z KE w kwestii wyznaczania obszarów objętych ograniczeniami, podejmuje systematyczne działania na rzecz zmniejszania ich zasięgu. Po upływie określonych przepisami terminów na bieżąco składane są do Komisji Europejskiej (KE) wnioski o uchylanie lub zmianę statusu lub zasięgu poszczególnych obszarów. KE ocenia składaną przez Głównego Lekarza Weterynarii dokumentację i, jeśli uzna wyniki monitoringu oraz podjętych działań za zadowalające, przedstawia projekt zmiany załącznika do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594, który w ramach posiedzenia Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz jest poddawany pod głosowanie przez wszystkie państwa członkowskie UE.

13 czerwca br. Główny lekarz Weterynarii złożył wniosek o ograniczenie zasięgu obszaru objętego ograniczeniami III w powiatach: bialski, parczewski, radzyński w województwie lubelskim, ustanowionego w związku z szeregiem ognisk ASF w 2023 r.

W związku z rozpoczęciem sezonu wysokiego ryzyka oraz dynamiczną sytuacją epidemiologiczną dotyczącą ASF, KE nie przyjęła do procedowania wniosku złożonego przez Głównego Lekarza Weterynarii. Taka sama sytuacja dotyczyła wówczas wniosków złożonych przez inne państwa członkowskie UE.

23 września br. Główny Lekarz Weterynarii ponownie złożył stosowny wniosek o wyłączenie obszaru objętego ograniczeniami III i przeniesienie do obszaru objętego ograniczeniami II na terenie powiatów: bialskiego, lubartowskiego parczewskiego i radzyńskiego w woj. lubelskim.

31 października 2024 r. zostało opublikowane rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2825 z dnia 29 października 2024 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/594 ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń(4).

Zgodnie z tym rozporządzeniem następujące gminy na obszarze województwa lubelskiego zostały przeniesione z obszaru objętego ograniczeniami III do obszaru objętego ograniczeniami II:

- Wisznice, Drelów w powiecie bialskim;
- Komarówka Podlaska, Wołyń, Radzyń Podlaski w powiecie radzyńskim;
- Jabłoń, Milanów, Siemień, Parczew, Dębowa Kłoda w powiecie parczewskim;
- Niedźwiada, Ostrów Lubelski, Serniki, Uścimów w powiecie lubartowskim.

Ponadto gminy Łuków z miastem Łuków, Stoczek Łukowski z miastem Stoczek Łukowski, Trzebieszów, Stanin i Wola Mysłowska powiecie łukowskim zostały przeniesione z obszaru objętego ograniczeniami II do obszaru objętego ograniczeniami I.

Podsumowując, w przypadku rozpatrywania każdego z wniosków składanych przez właściwe organy państw członkowskich UE (w Polsce jest to kompetencja Głównego Lekarza Weterynarii), KE bierze pod uwagę szereg czynników, w tym ogólną sytuację epidemiologiczną na terytorium tego państwa, ocenę ryzyka wynikającą ze zmiany zasięgu obszarów objętych ograniczeniami, sezonowość choroby oraz podejmowane działania. Każdy składany wniosek jest rozpatrywany indywidualnie. Główny Lekarz Weterynarii dokłada starań, aby wnioski o modyfikację zlokalizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obszarów objętych

ograniczeniami były składane niezwłocznie po spełnieniu określonych dla danego obszaru kryteriów.

Ad 3 W jaki sposób zostaną rekompensowane straty poniesione przez rolników w wyniku ograniczeń III czerwonej strefy?

Na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.) producenci świń, którzy ponieśli straty w związku z ograniczeniami związanymi ze zwalczaniem afrykańskiego pomoru świń mogą ubiegać się o:

- 1. Pomoc finansową w związku z zaprzestaniem produkcji z powodu obowiązującego zakazu utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzenia do gospodarstwa wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.**

Celem pomocy jest wsparcie producentów świń, którzy utracili dochody w związku z zaprzestaniem produkcji świń.

Kwota pomocy stanowi iloczyn średniej rocznej liczby świń utrzymywanych w gospodarstwie w okresie 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym został wprowadzony zakaz (jednak nie więcej niż 200 sztuk dla jednego producenta świń), i kwoty 1 zł oraz liczby dni w danym roku kalendarzowym obowiązywania zakazu. Średnią roczną liczbę świń ustala się na podstawie danych zawartych w rejestrze zwierząt gospodarskich i siedzib stad tych zwierząt, o którym mowa w ustawie z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, jako iloraz sumy świń utrzymywanych w gospodarstwie w ostatnim dniu każdego miesiąca z 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym wprowadzono zakaz i liczby miesięcy, przez które świnie były utrzymywane w gospodarstwie.

Pomoc jest udzielana za okres obowiązywania zakazu.

Wnioski o przyznanie pomocy należy składać do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej o zgodności pomocy ze wspólnym rynkiem nr C(2024) 1266 z dnia 26.02.2024 r., pomoc związana z obowiązującym zakazem

utrzymywania w gospodarstwie świń lub ich wprowadzania do gospodarstwa, wydanym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń może być przyznawana i wypłacana do dnia 15 stycznia 2025 r.

2. Preferencyjny kredyt na ponowne uruchomienie produkcji świń zaprzestanej w związku z ASF.

Pomoc polega na stosowaniu przez okres nie dłuższy niż 10 lat dopłat do oprocentowania kredytów bankowych zaciągniętych w celu ponownego uruchomienia produkcji świń po zaprzestaniu produkcji, na zakup:

- nawozów mineralnych, środków ochrony roślin lub pasz;
- kwalifikowanego materiału siewnego zbóż, rzepaku, kukurydzy, lnu, roślin motylkowych grubonasiennych i drobnonasiennych, rzepiku ozimego, gorczyca, traw, buraków cukrowych i pastewnych, sadzeniaków ziemniaka;
- loszek, knurów lub warchlaków, z wyłączeniem zakupu na eksport;
- maszyn i urządzeń stanowiących wyposażenie chlewni; • innych maszyn służących do prowadzenia produkcji świń.

Wysokość kredytu nie może przekroczyć:

- 50 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu było utrzymywanych średniorocznie do 50 sztuk świń;
- 100 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 50 do 100 sztuk świń;
- 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 100 do 500 sztuk świń;
- 800 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 500 do 1000 sztuk świń;
- 1 500 000 zł na siedzibę stada, w której w roku poprzedzającym rok wprowadzenia zakazu, było utrzymywanych średniorocznie powyżej 1000 sztuk świń.

Kredytobiorca płaci oprocentowanie należne bankowi w wysokości 0,3 oprocentowania, jednak nie mniej niż 1%. Pomoc ma charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

3. Nieoprocentowaną pożyczkę dla producentów świń na obszarze ASF na sfinansowanie zobowiązań cywilnoprawnych.

Pożyczka jest udzielana producentom świń, tj. producentom rolnym w rozumieniu przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy utrzymywali świnie w siedzibie stada, której nadano numer na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1815), położonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na obszarze:

- 1) wymienionym w części II lub III załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2021/605 z dnia 7 kwietnia 2021 r. ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 1, z późn. zm.) lub w części II lub III załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiającego środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylającego rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65, z późn. zm.) lub,
- 2) zapowietrzonym lub zagrożonym w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, ustanowionym zgodnie z przepisami o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt. Wniosek o udzielenie nieoprocentowanej pożyczki na sfinansowanie nieuregulowanych zobowiązań cywilnoprawnych należy złożyć w Biurze Powiatowym ARiMR właściwym ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę producenta świń.

Niezależnie od powyższego producenci rolni mogą ubiegać się do 31 grudnia br. o kredyty na utrzymanie płynności finansowej - linia UP.

Pomoc polega na stosowaniu dopłat do oprocentowania kredytów bankowych udzielonych producentowi rolnemu w celu poprawy płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym spowodowanymi agresją Federacji Rosyjskiej wobec Ukrainy.

Może on zostać udzielony na uregulowanie zobowiązań finansowych związanych z prowadzeniem działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym oraz ponoszenie przez producentów rolnych bieżących nakładów przyczyniających się do poprawy płynności finansowej.

Niezależnie od powyższego informuję, że na bieżąco analizowana jest sytuacja na rynku trzody chlewnej i konieczność uruchamiania dodatkowych form pomocy.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Podstawa prawna:

- (1) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2023/594 z dnia 16 marca 2023 r. ustanawiające środki szczególne w zakresie zwalczania chorób w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń oraz uchylające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2021/605 (Dz. Urz. UE L 79 z 17.03.2023, str. 65 z późn. zm.),
- (2) Zawiadomienie Komisji nr C/2023/1504 w sprawie wytycznych dotyczących zapobiegania afrykańskiemu pomorowi świń oraz zwalczania i likwidacji tej choroby w Unii,
- (3) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2020/687 z dnia 17 grudnia 2019 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/429 w odniesieniu do przepisów dotyczących zapobiegania niektórym chorobom umieszczonym w wykazie oraz ich zwalczania (Dz. Urz. UE L 174 z 3.06.2020, str. 64 z późn. zm.);
- (4) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2024/2825 z dnia 29 października 2024 r. zmieniające załącznik I do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2023/594 ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 174 z 31.10.2024).

Do wiadomości:

1. Kancelaria Prezesa Rady Ministrów